

3/2015

XEB10

Měsíčník sci-fi, fantasy a hororu

Zahraniční povídky

Will McIntosh

Piánko apokalypsa

České povídky

Josef Pecinovský

Svitky ze Sahary

Václava Molcarová

Pekelná práce

Viktor Laurent-Škrabalová

V rodině

Viktor Bocan

Demokracie

Mark E. Pocha

Prognóza redundance

Publicistika

Jason Sanford

Život s mrtvými

Roman Bílek

Ozvěny seriálových klatek

Robert Reed
Miliarda Ev

S.R.O.

Levně, rychle a kvalitně bez zbytečných časových nároků Vám poradíme se zavedením a zajistíme/udržíme certifikaci nejen následujících systémů jakosti :

Řízení kvality	dle ISO 9001
Enviromentální management	dle ISO 14001
Management BOZP	dle BS OHSAS 18001
Ochrana Informací ISMS	dle ISO 27001

*** * ***

Při certifikaci dlouhodobě spolupracujeme s United Registrar of Systems Czech, s.r.o., která je pod akreditací UKAS (United Kingdom Accreditation Service), což je garancí nezávislosti a odborné kompetence auditorů.

*** * ***

Pro naše klienty jsme schopni zajistit i provádění nezávislé revizní a inspekční činnosti, sledování měnící se legislativy (zejména ad OHSAS 18001 a ISO 14001) a zajištění rizik hospodářských a podnikatelských rizik.

*** * ***

Předplatitelé časopisu XB - 1 mají automatickou slevu 10 % na služby QSJ s.r.o.

po celý rok 2015

WWW.QSJ.CZ

Měsíčník sci-fi, fantasy a hororu

Obsah

Zahraniční SF

Will McIntosh: Piánko apokalypsa	3
Robert Reed: Miliarda Ev	10

Domácí SF

Josef Pecinovský: Svitky ze Sahary	31
Václava Molcarová: Pekelná práce	46
Viktor Bocan: Demokracie	55
Mark E. Pocha: Prognóza redundance	65

Publicistika

Jason Sanford: Život s mrtvými	67
Josef Horký: Ozvěny seriálových kapek	68

Fantastická věda

Supravodič páchne po pukavcích; Ohebné křídlo vzlétlo; Producenti vodíku hluboko pod zemí; Savci se málem poroucheli s dinosaury; V jádru Mléčné dráhy to fičí	66
---	----

Filmfaroniáda

<i>Filmové premiéry;</i> Sedmý syn; Sama nocí tmou; E. A. Poe: Podivný experiment; Kniha života; <i>Klapka!</i>	71
---	----

Vivisektor

<i>Čtenáři čtenářům;</i> Jožka Havíř: Legenda o sedmi Mistrech; Patrick Seth: Oživovatel; Tom Pollock: Syn Londýna; Stanislav Brabec: Mrazivý dech starých časů; Luke Scull: Temné bratrstvo; Luděk Wellart: Tessyra. Zdeněk Žemlička: Vlčice a staré plemeno I. a II.; Dobrodružství Mořských vlků; <i>Nové knihy</i>	75
--	----

Šéfredaktor

Vlado Ríša

risa@casopisxb1.cz

Zástupce šéfredaktora

Jaroslav Jiran

jiran@casopisxb1.cz

Redaktor

Martin Šust

sust@casopisxb1.cz

Konektor XB 1 s.r.o.

Praha 1, Nám. Republiky 1081/7

PSČ 110 00

www.casopisxb1.cz

Tisk

Libertas a. s.

Distribuce

společnosti holdingu PNS a. s.

prodejny firmy Relay

Předplatné

SEND s.r.o.

(www.send.cz/casopis/728/xb1)

Číslo vychází 5. 3. 2015

© Konektor XB1 s.r.o.

ISSN 1804-6606

MK ČR E 19853

Přetisk a jakékoli šíření povoleno
jen se souhlasem vydavatele.

Titulní strana Bob Eggleton

Tak nám zlevnili knihy, řekla paní Müllerová...

Je málo věcí, které mě potěšily víc než tato zpráva. V mém věku už mě tolik netrápí dětské autosedačky, kojenecká výživa a podobné věci. Ne, že bych proti jejich zlevnění, pokud k němu dojde, něco měl. Víím, jak na tom finančně je většina mladých rodičů, takže není co řešit.

Coby vášnivý čtenář, autor a nakladatel jsem rád, že se zlevnění týká i knihy a tudíž naděje, že rakevový vzestup cen knih se sice nezastaví, ale snad minimálně zpomalí. Některá nakladatelství od začátku platnosti zákona přecenila své knihy a zlevnila, jiná doufají, že na svých knihách víc vydělají. Je to jejich věc. Škoda, že z toho nakonec vypadly časopisy, kde je méně než padesát procent inzerce. Zapojil jsem se do akce *Spisovatelé do škol* a objížděl jsem školy, ostatně tak činím nejen v rámci této akce, ale beseduji i v knihovnách a podobně, kde dětem vykládám o psaní, o spisovatelích, o knížkách a příbězích.

To všechno přispívá k tomu, aby se více četlo. Pro mě je šokující, jak málo se v rodinách čte. Pokud tomu tak není, okamžitě je to na dětech vidět - jsou živější a zvědavější. Právě tak strašně záleží na učitelkách prvního stupně. Jsou neuvěřitelně rozdíly v zájmu o knihy mezi třídami dokonce i v rámci jedné školy. V žádném případě nechci hodnotit práci jednotlivých učitelek (s učitelem jsem se setkal tak výjimečně, že si to vlastně ani nepamatuji. Ostatně i já jsem se pětadvacet let pohyboval po školách coby jako učitel, ale nikdy jsem nenašel odvahu jít učit na první stupeň), protože víím, co to obnáší. Hluboce je obdivuji a ještě víc si vážím těch, které neustrnuly u jednou zaježděnéhoustru a snaží se o něco nového.

Není to tak dávno, co jsem se setkával, pravda na středních školách, s názorem profesorek českého jazyka, že sci-fi a další „pokleslá“ literatura do škol nepatří. Některé se úplně osypávaly pupínky, když jsem studenty nabádal ke čtení komiksů. Jen málokterá se ztotožnila s mým názorem: **Je prakticky jedno co čtete, jen když čtete.** Když někdo pravidelně bere do ruky jakoukoli knížku, je vysoce pravděpodobné, že časem dospěje (tím nemyslím jen věkově) i ke čtení knih, na něž by ještě před pár lety nesáhl ani násadou od koštěte.

Vzpomínám si, že v předchozím časopisu jsem opakovaně musel přesvědčovat nové ředitele, že časopis Pevnost není naše konkurence, ale že pro nás vychovává nové čtenáře. Byly to věci, které tito manažeři nemohli pochopit.

Doba se mění, i ve školách už nezavrhují sci-fi, komiksy... a to mě těší. Třeba, až tyto děti dospějí a stanou se z nich manažeři, ředitelé a politici, bude ještě líp.

Vlado Ríša

PAF

Na letošním Fénixconu v Brně byl vyhlášen už pátý ročník Přeboru autorů fantastiky. Jde o žebříček autorů (nikoliv povídek), sestavený podle jejich úspěšnosti v literárních soutěžích za rok 2014.

V patnácti soutěžích o umístění bojovalo 712 povídek, ze kterých bylo 126 nejúspěšnějších zahrnuto do hodnocení PAF. Pravidla a další informace o PAF najdete na <http://paf.sfkpalantir.net/>

Poradí	Autor	Body
1.	Sněgoňová Kristýna	27.50
2.	Doležal Karel	23.00
3.	Heveroch Tomáš	20.50
4.	Mls Ivan	17.88
5.	Molcarová Václava	17.76
6.	Vaňková Jana	17.00
7.	Pocha Mark E.	14.50
8.	Pšeničková Zdenka	12.50
9.	Vácha Dalibor	11.00
10.	- 14. Fiala Adam	10.00
10.	- 14. Lipšanský Jan	10.00
10.	- 14. Mertlíková Věra	10.00
10.	- 14. Seiner Hanuš	10.00
10.	- 14. Schreil Zdeněk	10.00

Scifistická svatba

Dne 7. 3. se uskuteční raut pro přítele u příležitosti svatby scifistů Jana „Gilhada“ Obdržálka a dlouholeté koordinátorky soutěže *O Čapkova mloka*, nakladatelky a organizátorky Jiřiny „Aquily“ Vorlové.

Přejeme vše nejlepší.

ZEMŘEL PAVEL MEDEK

Dne 2. února 2015 v ranních hodinách zemřel ve věku 63 let Pavel Medek, významný překladatel z angličtiny a blízký spolupracovník nakladatelství Albatros a Plus. Proslul společně se svým bratrem Vladimírem Medkem nápaditými překlady sedmidílné sagy Harryho

Pottera. Při své práci stačil přeložit více než stovku knih, z nichž vyniká překlad povídek Raymonda Chandlera Vyděrači nestřílejí, jímž uzavřel kompletní vydání díla tohoto klasika drsné školy v češtině, a dále množství knih z žánru science fiction a fantasy (Poul Anderson, Henry Kuttner, Robert Bloch, A. E. van Vogt, Lloyd Alexander a desítky dalších).

Fanoušci žánru vzpomenou na jeho legendární překlad románu Roberta A. Heinleina Dveře do léta. V poslední době vyšly v překladu Pavla Medka povídky Tufova dobrodružství od George R. R. Martina a román Zakletá od Orsona Scotta Carda.

Spisovatelé do škol

Aby děti základních škol neměly scestnou představu o tom, že spisovatelé jsou něco zvláštního, cosi mezi nebem a zemí, ale naopak jsou to docela normální lidé, které mohou potkávat denně na ulicích existuje akce *Spisovatelé do škol*. Do ní se zapojil i šéfredaktor XB-1 Vlado Ríša a navštívil základní školy v Nymburce, Milovicích a Praze. Pohovořil k třetákům a šestákům a podle ohlasů ze strany dětí to nebyl ztracený čas jejich ani jeho. Doufejme, že alespoň někteří propadnou kouzlu sci-fi, tak jako tomu kdysi bylo u něj.

Piánko apokalypsa

(SOFT APOCALYPSE)

Prošel jsem kolem ladné volavky, v níž se mi na chvíli proměnila žena, zkoušející si u pouličního stánku plynové masky. Navlékla si jednu roztomile zaoblenou v barvě avokáda a pozorně se prohlížela v oválném zrcátku pověšeném na telegrafním sloupu. Líbilo se mi, jak se pohybuje, líbily se mi její brýle náruživé čtenářky i její krátký účes. Váhal jsem, jestli na mě není až příliš hezká.

Štíhlá kráska mi zmizela ze zorného pole. Dál jsem procházel očima okolí a každou kolemjdoucí ženu posuzoval podle toho, jestli by se teoreticky mohla stát mojí přítelkyní. Ano, nebo ne; známkoval jsem je bez mrknutí oka. Nemohl jsem si pomoci. Všechno ostatní na světě ustoupilo do pozadí – nevím, jak jsem krásu chátrajících staveb, pestrá lákadla pouličních prodáváčů, pach černé nafty v ovzduší – zato jsem si jako posedlý měřil každou ženu, která mě mījela, zkoumal jsem, jestli se mi rozbuší srdce, odhadoval jednu za druhou podle způsobu chůze, výrazu ve tváři, pohupování řader.

Samozřejmě bych si nedovolil oslovit neznámou ženu na ulici – sám jsem nesnášel chlápky, kteří to dělali. Bylo to pro mě spíš určité cvičení, trénoval jsem, abych svoji spřízněnou duši poznal, až se jednou objeví. A možná jsem si tak i ověřoval, zda v tomhle městě pořád existují ženy, které by ve mně dokázaly znovu zažehnout jiskru, kdybych se s některou seznámil.

A jako neodbytný nápěv se mi do hlavy neustále vracela myšlenka na Deirdre, která ve mně tu jiskru zažehla naposled, a pokaždé jsem přitom pocítil důvěrně známé bodnutí viny. Maličká, dětská Deirdre se štičím obličejíčkem.

Co udělala s mými fotkami?

Nenašel jsem je rozcupované na hromadě přede dveřmi ten den, kdy jsem se s ní rozešel. A ani v krbu se s popelem nemísily žádné ohořelé růžky (na nichž by se ještě dal rozeznat dráždivý kousek tenisky či ozdobené větve vánočního stromečku). Když jsem přišel domů, všechny moje fotky byly prostě pryč a z mého počítače zmizely i všechny jejich digitální zálohy. Vyhodila je do popelnice? Nebo je pořád ještě má?

Ztrátu těch fotek jsem pocítoval až do morku kostí. Najednou jsem neměl žádný důkaz, že mám nějakou minulost, že jsem byl kdysi dítětem. Nikdy by mě nenapadlo, že mě to zasáhne tak citelně, když o ně přijdu. Deirdre to prokazatelně chápala líp než já.

Procházel jsem zrovna kolem kavárny Jittery Joe's, a tak jsem zvolnil krok v bláhové naději, že se mi třeba poštěstí si tam dát šálek. Jenže zvenčí pořád visela tytéž, tři týdny stará cedule s nápisem „Káva není“, a dnes pod ni přibyla ještě druhá, menší, která hlásala: „Mléko došlo“. A tak jsem bez posílnění kofeinem pokračoval dál, rovnou na svoji schůzku Rychlého rande.

V davu jsem zaznamenal pár svůdných nohou. Žena si plavně vykračovala mým směrem a brzy jsem rozeznal i její tvář. Polilo mě horko. Patřila k obětem toho tkáně rozežírajícího viru, který kdosi před pár lety ve Filadelfii vypustil. Celou jednu půlku obličeje měla propadlou dovnitř a pruh poškozené tkáně se jí dál táhl po šíji dolů, kde mizel ve vý-

stříhu hedvábné halenky. Když na okamžik stočila pohled na mě, ze všech sil jsem se snažil dál usmívat, ale zároveň jsem cítil, jak je to nepřírozené. Chudák ženská.

Prohnala se kolem mě spěchající dredatá černoška s mocným poprsím a tribálními jizvami. Otočil jsem se za ní. Měla zadek jako plážový balon, byl přehnaně veliký, ale zároveň to bylo svým způsobem sexy.

Na Třicáté deváté ulici došlo k průlomů bambusu. Zastavil jsem se, abych se podíval. Pouliční údržbáři rozbíjeli dlažbu sbíječkami a urychleně uzavírali postiženou oblast do kruhu, aby stihli nasadit protioddenkové bariéry dřív, než se bambus rozšíří. Čtyři strážníci s tavnými puškami obstoupili kruh, spolu s pultuctem těch svých robotických krysích pidihlídačů, jako kdyby čekali, že jejich drobnou pouliční čistku co nevidět překazí parta Labilních radikálů anebo jiných teroristů. Jenže skutečným teroristům byl bambus u řiti.

Asfalt zapraskal a rozletěl se na kusy. Někteří lidé nemůžou vystát to pukání a praskání, jak bambus prorůstá dlážděním, ale mně to nevadilo. Jedna část mojí osoby fandila bambusu, a taky kudzu, kobercovému mechu a všem těm virulentním rostlinám, které šířili naštvaní, na biotechnologiích odkojení pubertáci, aby upoutali pozornost. V porovnání s betonem a asfaltem mi rostliny připadaly jako lepší řešení. A když se to vzalo kolem a kolem, bylo to neškodné dětské dovádění. Rostliny nezpůsobovaly exploze, nerozpouštěly životně důležité orgány, nezapříčiňovaly trvalé ochrnutí ani plošný úhyn koček. A nebylo zapotřebí nosit kvůli nim s sebou masku.

Nahmatal jsem u pasu ledvinku, abych se ujistil, že moje maska je svinutá a uložená na svém místě, přesně jak nás to učili ve vládním osvětovém komiksu.

„Občanku!“ vyštěkl po mně muž v bojové výstroji, podobaný od akné, jakmile jsem zabočil za roh kolem obchodu civilní obrany. Už jsem nedokázal rozeznat, kdo je kdo. Mohl stejně dobře patřit k policii nebo k armádě jako k mafii.

Kousek od nás leželo tělo, napůl na chodníku, napůl v ulici, jedno chodidlo vyvrácené v nepřírozeném úhlu. Vozidla se mu vyhýbala obloukem.

Stál jsem bez hnutí, zatímco mi podobanec skenoval oči stříbrnou tyčinkou. Pak ta věcička zapípala a chlapík přešel pohledem údaje na displeji, který měl připnutý k masivnímu služebnímu opasku.

„V pořádku,“ mávl na mě, abych pokračoval.

Došel jsem k pobočce seznamky Rychlého rande na Třicáté čtvrté ulici a chvíli jsem se potloukal kolem, usadil jsem se na lavičku a předstíral jsem, že si zavazuju tkaničku. Teprve když se nikdo nedíval, zaplul jsem otáčivými dveřmi dovnitř. Připadal jsem si jako naprostá nula – cítil jsem se skoro stejně mizerně, jako když jsem se v osmnácti plížil do sexshopů. Naposledy jsem se ke službám seznamky uchýlil před třemi roky. Nechtělo se mi věřit, že jsem tady zas.

Člověku připadá ponižující začínat v osmatřiceti úplně nanovo. Kolika dalším ženám budu muset vylíčit všechny svoje historky, přeríkat svoje nejlepší vtipy, přiznat, jakou hudbu

poslouchám, a vysvětlit, jak jsem přišel k té jizvě na krku? Dalším třem? Nebo jedenácti?

„Přišel jsem na schůzku v deset hodin,“ oznámil jsem recepční s tlustou vrstvou mejkapu, jaký občas nosí ženy dosud příliš mladé, než aby chápaly, že méně je někdy více.

Recepční mě zavedla do méj místnosti, předvedla mi, jak mám nahrát vitálové parametry a bio-video ze svého nosiče, pomohla mi nasadit si VR vybavení a zmizela za dveřmi. Potily se mi dlaně.

VR prostředí bylo poněkud tuctové, ale působivé: seděl jsem v karmínově červeném ušáku na břidlicovém nádvoří, v srdci půvabných francouzských zahrad. Po méj levici tryskala voda ze středu fontány, kde se k nebesům vypínala okřídlená vodní nymfa. Po pravici se mi táhl záhon dokonalých žlutých tulipánů, které se pohupovaly v lehkém vánku. Zahrady se nacházely v údolí chráněném bělavými vrcholky vysokých hor; z jeskyně v úbočí jedné hory vyvěral vodopád a padal do jezera pod sebou v naprosté harmonii s bílým šumem fontány.

„Pět minut do vaší první schůzky,“ oznámil mi sladký ženský hlas, linoucí se odněkud z oblohy. Zauvažoval jsem, jestli k ženským klientkám promlouvá mužský hlas.

„Zrcadlo, prosím,“ požádal jsem, abych zkontroloval, jestli mi na obočí náhodou neulpěla šupinka kůže. Ve virtuálním prostředí bylo všechno zářivě dokonalé, s výjimkou nás, kteří jsme sem přišli na schůzku – byli jsme, co jsme byli, replikovala se sem pouze naše věrná podoba.

„Děkuji.“ Zrcadlo zmizelo. Při schůzkách naslepo je vždycky lepší nemít zrcadlo na očích – samotná záležitost nutí člověka k sebereflexi až až.

Ve vzduchu nalevo se objevily vitály méj první partnerky spolu s displejem detektoru lži, který byl momentálně nečinný. Jmenovala se Maura (což ve skutečnosti nic neznamenalo; spousta žen neuváděla svoje pravé jméno, aby snížily riziko, že je pak budou pronásledovat psychopati), bylo jí třicet pět, žila v Trentonu a pracovala jako lékařka. Poslouchala fuzz-jazz, milovala hudbu k videohře Postal a ráda běhala. Čekalo mě osmatřicet třiminutových schůzek. Párkrát jsem se zhluboka nadechl, abych se na ně připravil.

Maura se vizualizovala u stolku v křesle naproti mně. Měla husté obočí, špičatou bradu a dlouhé úzké nozdry, do kterých bylo vidět pokaždé, když se na ni člověk podíval. Lehce aristokratický zevnějšek. Pozoruhodné.

„Ahoj, Jaspere. Ráda bych ti položila několik otázek. Když potom budeš chtít, můžeš se ptát ty mě.“ Mluvila rychle, ale vzhledem k třiminutovému limitu to bylo přiměřené.

„V pohodě,“ přisvědčil jsem. Znenadání mě začal svědit nos. Odolal jsem pokušení se poškrábat. Škrábat se nebo se i jinak dotýkat obličeje je naprosté tabu, chcete-li na někoho napoprvé udělat co nejlepší dojem.

„Kolikrát jsi podvedl svoji ženu nebo přítelkyni?“

Vytřeštil jsem na ni oči. To si snad musela dělat legraci. Co je tohle za úvodní otázku?

„Míň než dvanáctkrát,“ odpověděl jsem nakonec.

Maura mě zpražila pohledem, stejně jako to dělali moji učitelé na základce, kdykoli jsem schválně provedl něco špatného.

„Je prohlášení o výši tvého platu pravdivé?“

„Víceméně.“ Ne že by plat, který jsem uvedl, byl nějak závažný. Kdybych chtěl doopravdy lhát, číslo v té kolonce by bylo mnohem působivější.

„Máš nějaké bizarní sexuální úchylinky?“

„Co je podle tebe bizarní?“

Znal jsem tenhle typ. Měla za sebou pár špatných vztahů a teď se soustředila spíš na to co nechce, než co chce. Chodit s ní by bylo jako motat se mezi nášlapnými minami. Už teď na mě byla našťvaná za všechno, čeho bych se vůči ní mohl nechtě dopustit, kdyby si se mnou začala.

Když vyčerpala svoje otázky, taky jsem se jí zeptal na pár věcí: Ukradla jsi někdy ze supermarketu nákupní vozík? Kterou písničku od Utonulých najád máš nejradši? Cože, ty neznáš Utonulé najády? Aha, tak to by mohl být problém. Předstíral jsem, že si dělám poznámku; nezdálo se, že moji ironii postřehla. Nakonec se rozplynula a já se s pocitem zadostiučinění poškrábal na nose.

Další byla Viktorie. Byla moc tlustá, nebo spíš mohutná a hranatá, a měla k tomu robustnímu tělu nepoměrně hubené nohy. Během hovoru jsem si v duchu nejdřív vyčítal, že jsem povrchní, a vzápětí zase, že jsem na sebe zbytečně přísný: krása je důležitá; sice to není to jediné, na čem záleží, ale svoji roli hraje, a já nebudu předstírat, že ne, jen abych potěšil svoje méně půvabné kamarádky, které by si přály, aby to tak nebylo. Moje přítelkyně musí být přiměřeně okouzlující, alespoň v mých očích. A mně dovedou učarovat především vytáhlá stvoření s permanentně pootevřenou pusou. A taky ty nesmělé, společensky neohrabané typy žen, na jaké člověk narazí ve veřejných knihovnách.

Když se Viktorie rozplynula, čistě ze zdvořilosti jsem si stáhl její bio-video. Nehodlal jsem si ho pustit, ale připadala mi milá a nechtěl jsem ranit její city. O pár vteřin později si ona stáhla na oplátku mé.

Gizelle byla pekelně rozkošná Latinoameričanka. Prohlídla si mě od hlavy k patě a ohrnula ret. Bylo to nepatrné ohrnutí a rtík se hned zase vrátil na svoje místo, ale za ta léta už jsem si vyvinul citlivý radar na odmítavé posunky.

„Ahoj,“ pozdravila trochu odměřeně.

„Ahoj,“ odpověděl jsem. „Hele, z toho, jak se tváříš, jsem pochopil, že asi nebudu tvůj typ.“ Nehádala se. „Co kdybychom si teda těch pár minut oba trochu orazili, místo aby ses nutila předstírat zájem?“

Gizelle pokrčila rameny. „Proč ne.“ Přivolala si zrcadlo a vytáhla z tašky rtěnku.

Já si mezitím představoval Deirdre, jak po hrstech hází do kanálu všechny fotky, které jsem měl.

Na jedné jsem byl já, jak nastupuju do autobusu v první den školky. Na jiné moje sestra Jilly, jak v Hollywoodu pokládá ruku do otisku dlaně Shirley Temple. Na další dědeček, pyšně zvedající rybu, kterou ulovil. A zase já, usazený na přední verandě našeho domu v Trentonu, přesně na stejném místě, kde jsem jako desetiletý snědl podvrženou lentilku M&M.

Nikdy se nepřišlo na to, jak se Labilním radikálům podařilo dostat závadné lentilky do sáček, ale řekl bych, že když někdo dokáže vyrobit lentilky, které prudce nabobtnají, jakmile se čokoláda uvnitř dostane do kontaktu se slinami (ale zase ne tak prudce, aby k tomu došlo už v ústní dutině oběti), poradí si i s tím, jak jednotlivá balení otevřít a zase zalepít. Sabotáž lentilek M&M představovala přesně ten druh sadistické akce, v níž se smysl pro dramatický účinek snoubil s prvkem náhody tak geniálně, že se z toho pro Labilní radikály stala poznávací značka, odlišující je od řadových teroristů.

Jilly byla tenkrát u toho. Už nevím, co jsme tehdy dělali, ale pamatuju si, že ta lentilka byla zelená. Když jsem ji rozkousl, zdála se mi uvnitř jakoby trochu křídovitá, ale chutnala sladce a čokoládově, a tak jsem ji spolkl jako ostatní.

Jenže tahle nesklouzla krkem dolů – cítil jsem, jak se mi uvnitř zaklíní, jako když se vám nepovede spolknout tabletu. Polykal jsem ze všech sil, ale nepomáhalo to a já se začal cítit, jako bych měl v krku švába, který se tam kroutí a tlačí do všech stran. Jilly se mě ptala, jestli jsem v pořádku, a bouchala mě po zádech.

Nemohl jsem se nadechnout – lapal jsem po dechu a vycházelo ze mě takové to děsivé chrčení. Jilly se rozkřičela, aby přivolala mámu. Mámě stačil jediný pohled a hned začala volat o pomoc. Naproti nám bydlela zdravotní sestra, která mi zachránila život. Nepamatuju si, jak se jmenovala, ale byla kudrnatá a blondatá. Položila mě na záda, vrazila mi do krku prst a vyjekla: „Ježíšikriste, co to tam má? Čím se to ládoválo?“ Tou dobou už jsem měl hrdlo úplně ucpané, ležel jsem na verandě, po tvářích se mi koulely slzy a já se díval do tváří nad sebou a dusil se.

A pak se něco stalo. Pochopil jsem, že umírám. Byl jsem si tím jistý. A tak jsem přestal bojovat, přestal jsem se pokoušet dýchat. S otevřenou pusou jsem zíral na mámu, potom na Jilly, která pořád vykřikovala moje jméno. Chtěl jsem jí říct, že je to v pořádku, že už se nebojím.

„Sežeňte mi nůž!“ vykřikla odněkud z veliké dálky zdravotní sestra, a moje máma se rozběhla pryč a já jsem cítil... úlevu. Ano, umíral jsem, ale všechno bylo v pořádku.

A zatímco jsem sledoval, jak se k mému hrdlu blíží nůž, a ani pak, když jsem ucítil bodnutí a jak mi po krku stéká teplá krev, pořád jsem v sobě nemohl najít strach. Sestra mi přikázala, abych dýchal, ale já necítil žádnou potřebu, dokud mi silně nezatlačila na hrudník, takže už jsem neměl na vybranou, otvorem, který prořízla, vystříkla červená pěna a já se tou dírou v krku nadechl.

Když jsem se pak vrátil z nemocnice domů, sedl jsem si na verandu a prohlížel si svět. Mysleli si, že jsem v šoku, ale tak to nebylo. Byl jsem u vytržení. Bylo mi, jako kdyby každá molekula na světě byla umytá a svítila novotou, včetně těch uvnitř mě samého. Díval jsem se, jak vítr žene po trávníku polystyrénovou krabičku z rychlého občerstvení, a překvapovalo a těšilo mě každíčké její drcnutí a přetočení. Vdechoval jsem letní vítr a v plicích mi praskalo elektrickými náboji. Pochopil jsem, že všechno, naprosto všechno, je v pořádku.

Ten pocit už mi zůstal. Když jsem kráčet k autobusové zastávce, poskakoval jsem jako splávek na vodní hladině. A ještě o celé roky později jsem v sobě mohl kdykoli zapátrat a ten hřejivý pocit objevit – kdykoli jsem potřeboval, mohl jsem si ho nabrat plnou hrst a nechat se jím celý prostoupit. Teprve když už jsem byl skoro dospělý, najednou jsem zjistil, že je pryč, že jsem svůj lentilkový pocit vysál do poslední kapičky. Čas od času jsem ho v sobě zkoušel znovu vyvolat, ale i když jsem si dovedl vybavit, jaké to bylo, už se mi nikdy nevrátil. Zbyla mi po něm jen fotografie té verandy, kde se to stalo. A když mi ji teď Deirdre sebrala, už jsem neměl ani to.

Moje úvahy přerušila další žena, která se vizualizovala. Seděla na kolečkovém křesle.

Když jsem Rychlé rande zkoušel poprvé, myslel jsem, že nejtěžší na tom bude během pouhých tří minut prokázat, že jsem chytrý, milý a sebejistý muž. Ve skutečnosti bylo nejtěžší zamaskovat nezáměr a zklamání.

Absolvoval jsem s Mayou povinné zdvořilostní tanečky – „taky mě těší, že tě poznávám“ – a už potřetí toho dne jsem se při tom snažil udržet na tváři křečovitý úsměv.

Podle nepatrného a jakoby gumového pohybu rukou, jímž mi Maya pokynula na uvítanou, jsem usoudil, že se stala obětí viru Polio-X, který ve dvaadvacátém zdecimoval celý národ a stále figuroval na žebříčku čtyřiceti nejhorších. Říkal jsem si, kde bere tu drzost přijít do seznamky a vyvolávat v nás pocity viny za to, že odmítáme tělesně postiženou. Pak jsem ale tu iracionální, pravěkou část svého mozku zpacifikoval a došlo mi, jak je to ode mě neuvěřitelně nespravedlivé. Maya přece nikomu nekroutila rukou. Ale šance, že bych se s ní mohl dát dohromady, byla nulová. Kolečkové křeslo na mě bylo trochu moc. Nepatřil jsem k lidem, kteří se rádi obětují, netoužil jsem po ženské, které bych musel utírat zadek, kdyby to mělo být to, co potřebovala. Prostě jsem to v sobě neměl. Možná že ani neumím dávat a obětovat se dost na to, abych vůbec někdy prožil skutečný, fungující vztah. Ale aspoň jsem v tomhle ohledu upřímný.

„Takže ty jsi ekonomka?“ připadl jsem na příhodné téma, kterým bychom zabili vyměřený čas a já ji přitom snad i dokázal přesvědčit, že o ni sice nemám zájem, ale přesto mi připadá docela zajímavá. „Jak bys jako odbornice zhodnotila současné poměry? Máš představu, kdy se trh zase postaví na nohy?“

„Panečku, tomuhle ty říkáš osobní otázka?“ Hlas jí přetěkal ironií – pochopila, o co se snažím, a dávala mi to najevo. Rozpačitě jsem se zasmál.

„Trh už se na nohy nepostaví,“ pokračovala. „Bude se to už jenom zhoršovat, a nakonec se zhroutí úplně.“

Znovu jsem se rozpačitě zasmál.

„Myslíš, že si z tebe utahuju,“ konstatovala.

„Jednou se karta přece musí obrátit.“

„Nemusí,“ opáčila. „Dinosauři se toho taky nadočkali.“

„No dobře,“ ustoupil jsem. Trochu jsem čekal, že mi vzápětí začne přednášet o konci světa a pak se zeptá, jestli jsem se usmířil s Ježíšem.

„Koukám, že mi nevěříš,“ ukázala s určitou vlídností na detektor.

„To přece není otázka víry. Chápu, že věříš tomu, co říkáš, a nepochybuju, že jsi ve svém oboru dobrá, ale nakolik si můžeš být opravdu jistá takovým tvrzením? Upřímně?“

„Tímhle si je dneska jistý každý Nobelovkou oceněný ekonom,“ prohlásila. „Ekonomika zvolna spěje k finálnímu kolapsu. Jen si vzpomeň na všechny ty děsivé varovné zvěsti o globálním oteplování, přelidnění, vyčerpání zdrojů, ničení deštných pralesů, vyvražďování velryb. Nic ti to neříká?“

„Mhm, mhm,“ zahučel jsem nejistě. Očividně jsem nezvolil dobré téma. Kolik času mi s ní ještě zbývá přetřpět? Minuta, čtyřicet šest sekund.

„Ty zvěsti nebyly do větru. Miliardy lidí umřou, než to celé skončí.“ Ukázala bradou na displej mého detektoru. Podíval jsem se. Byla na sedmadvadesát procent upřímná. Ani trochu nepřeháněla.

Měla zajímavou tvář. Veliká, široká ústa, odhalující řadu zubů – taková, jakým jsem pro sebe odjakživa říkal žraločí – a děsivé, světle modré oči, jako kousky oblohy zahalené do jemňounké, průsvitné tkaniny. Kdyby tak nebyla na kolečkovém křesle... Jenže kdyby nebyla na vozíku, neměl bych u ní šanci. Kdybych se nějak dokázal smířit s tím, že je ochrnutá, zřejmě bych tím přistoupil na cosi jako sňatek z ro-

zumu, o jakých všichni předstíráme, že se ve světě pravé lásky a vztahů nedějí: ona vezme za vděk nevyzrálým klukem s velkým nosem a brunátným obličejem a já získám ženu mnohem přitažlivější, než se mi kdy mohlo snít, až na to, že je na vozíku a její ruce a nohy nejsou skoro k ničemu.

„Proč nás teda nikdo z nich nevaruje?“ zeptal jsem se, aniž bych si vlastně přál slyšet odpověď. Musel jsem ale něco říct, protože jsem tam už dobré tři čtyři vteřiny seděl beze slova.

Zasmála se. „Celé roky to vytrubují hlásknými troubami! Zrovna před pár týdny vyšel článek v *New York Times*. Jenže akademiky nikdo neposlouchá. Být chytrý už vyšlo z módy.“

To byl pádný argument. A je fakt, že za posledních deset let se všechno jenom zhoršilo. Výpadky elektřiny, válka, padesát sedm odnoží teroristů, problémy s nedostatkem vody, epidemie.

Připomnělo mi to příběh o žábách, o tom, že když je strčíte do otevřeného hrnce s vodou a hrnec postavíte na hořák, budou v něm dřepět, dokud se neuvaří, protože nemají dostatečné rozlišovací schopnosti, aby včas zareagovaly, pokud se teplota vody mění postupně. Můžou z hrnce kdykoli vyskočit, jenže jejich malé mozečky nedokážou rozhodnout, že právě nastala ta správná chvíle to udělat. A tak se uvaří.

Pohlédl jsem do Mayiných vážných, průsvitných očí a zkusil přijmout tu její bezútěšnou, pustou vizi budoucnosti, plnou epidemií a hladomorů, much bzučících nad mrtvolami a ozbrojenců s tlustými zátylků.

Copak je doopravdy možné, aby se všechno už jenom zhoršovalo? Opravdu by ekonomika mohla zkolabovat? Teď už jsem si nebyl jistý, že ne.

„To by bylo něco strašného,“ řekl jsem nahlas to jediné, co mě napadlo.

Maya zalétla pohledem k displeji a nepatrně přikývla na souhlas. „Promiň, že jsem to na tebe tak vysypala. Vím, že kvůli tomu tady nejsme. Ale zeptal ses sám.“

Zhluboka se nadechla a usmála se na mě tím svým žraločím úsměvem.

„Vlastně, teď mě napadá, jestli ses neptal jenom na to, jak máš naložit s penězi,“ zamyslela se. „Být sebou, investovala bych všechno do střeliva.“

Zasmál jsem se a na moment mi blesklo hlavou: možná. Měla v sobě cosi, co ve mně probouzelo hřejivý, téměř nostalgický pocit.

Chvilí jsme seděli mlčky a naslouchali zurčení fontány.

„Tak co,“ odkašlala si pak, „neznáš nějaký dobrý vtíp?“

Zasmál jsem se. „To víš, že jo. Byl jednou jeden chlápek, tak trochu hňup...“

Pak se Maya rozplynula, a to bylo moje štěstí, protože jsem si nepamatoval, jak ten vtíp končí.

Načetl se mi další profil, ale přišlo mi zatěžko se na něj soustředit. Danielle, třicet jedna let, poradkyně v oboru energií (neměl jsem ani zbla tušení, co to znamená), vdova, s dvacítiletou dcerou. Potřeboval jsem čas, abych mohl přemýšlet.

Danielle se vizualizovala u stolu naproti mně.

„Ráda tě poznávám, Jaspere!“ vyhrkla a nadšeně při tom potřásla hlavou. Byla velice živelná, měla takový italský šmrnc a moc hezké rty.

Marně jsem se pokoušel udržet krok s jejím elánem, a ona zřejmě nepostřehla, že s ní mluvím ochromený panikou. Zeptala se mě na moji práci a já se zeptal na její. Prohodila několik dvojsmyslů, s nimiž jsem si neuměl poradit – flirtování

mi nešlo, ani když jsem byl v kondici. Uvažoval jsem, jak asi ovdověla.

Když jsem byl mladší, bral jsem jako samozřejmost, že přes občasně války, kalamity či ekonomické propady se celkový stav věcí v podstatě nemění. Jenže lidé si už od úsvitu dějin způsobovali utrpení téměř nepřetržitě. A čím efektivnější metody k tomu časem dokázali využít, tím víc utrpení logicky způsobovali. Jakmile se v oblasti biotechnologií pokročilo tak daleko, že každý trochu bystřejší amatér mohl téměř za hubičku vyvinout nakažlivé organismy a způsobit epidemii, bylo přirozené, že někteří to i provedou.

Najednou mi připadalo, že je to nabíledni. Žiju v čase apokalypsy. Sedím v seznamovacím středisku uprostřed pomalu se završující zkázy. Nic se neobrátil k lepšímu, jak nám to vláda slibuje, všechno se už bude jen čím dál víc zhoršovat.

Danielle prohlásila, že mě nesmírně ráda poznala; řekl jsem jí něco v podobném duchu, ačkoli jsem vůbec nevěděl, jestli jsem nebo nejsem rád, že jsem ji poznal. V hlavě mi teď bez ustání zněla jedna písnička, takový hodně starý flák o tom, že jestli náš svět spěje ke konci, měli bychom s tím, co kolem nás ještě zbývá, naložit co nejlépe. Zvláštní věc, jak si ty správné songy vždycky najdou cestu do naší hlavy dřív, než si toho vůbec všimneme.

Když se Danielle rozplynula, podíval jsem se na vodní nymfu. Vzpínala ruce k nebesům a z úst jí tryskal gejzír vody. Její křídla byla vzhledem k tělu příliš malá, takže to budilo dojem, že kdyby se skutečně odhodlala vzlétnout, bylo by to pro ni vyčerpávající utrpení – žádná majestátní svoboda plynulého orlího letu, ale spíš potrhle třepotání netopýra.

Několik dalších třiminutových schůzek jsem vnímal jako v mlze. Představila se mi Savita, útlá Indka s velikýma lalimáma očima a dlouhými černými vlasy přehozenými dopředu přes jedno rameno, jak to indické ženy mají ve zvyku. Po ní se objevila Keira, která měla takové kruhy pod očima, že mi tím připomínala mývala. Přes lomoz hroučícího se světa a šustění cupovaných fotografií jsem musel napínat sluch, abych vůbec rozuměl, co říkají.

Pak přišla na řadu Emily, která ze sebe chrčila špatné vtipy a čpěla zoufalstvím.

Většina lidí nevydrží být sama. Mám známé, co se rozvedou a vzápětí už se podle strategie „nejlepší z dostupných“ zoufale rozhlíží kolem, aby v řádu řekneme tři měsíců našli tu nejpoužitelnější osobu v okolí, která je zrovna taky sama, a okamžitě se s ní vrhnou do nového manželství. Nesnesou pomyslení na to, že by nežili s nikým. Jako by ten jas byl příliš prudký – rychle se utíkají schovat do nejbližšího stínu.

Když člověk nemá žádné závazky, žije neustále na hraně. Partnerství poskytuje pocit bezpečí a myslím, že ty, kdo si nedají pozor, to může ukolébat až k samolibé spokojenosti a životní lenosti. Jako by ztratili potřebu žít život naplno. Když je člověk sám, nemá žádnou záchrannou síť. Víc riskuje. Pokud šlápne na minu a přijde o nohu, nikdo ho na vozíku tlačit nebude. Když se napije mléka říznutého srážecím činidlem, žádný věrný druh mu po prodělané mrtvici nebude utírat sliny na bradě.

Další žena se podle profilu jmenovala Bodil Gustavsonová. Třiatřicet let, výtvarnice. Vizualizovala se. Srdce mi začalo bít těžkými, pomalými údery.

Byla to Deirdre. Ježíšikriste, seděla přede mnou Deirdre! „Pane jo, tak tohle bude zábava,“ odtušila úvodem. Cucala